

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Institut sociologických studií
Hodnocení diplomové práce – posudek konzultantky

Název práce: Děti potřebují rodinu. *Dítě mezi rodinou a institucí* (110 stran textu + přílohy)

Autorka: Kateřina Brunnerová

Konzultant: Ing. Bohumila Čabanová, PhD.

Aktuálnost tématu

Autorka se věnuje velmi aktuálnímu tématu – současnému stavu péče o ohrožené děti a stále vysokému podílu řešení těchto problémů ústavní péčí. Zájem autorky se soustřeďuje na opomíjení jednání v zájmu dítěte a nedostatečnou podporu a sanaci jeho vlastní rodiny. Aktuálnost tématu je podpořena i kritikou mezinárodních organizací, která zdůrazňuje dlouhodobé neřešení tohoto problému v ČR.

Cíle práce a jejich naplnění

Hlavním cíle práce je podle autorky „*analýza služeb poskytovaných rodině v obtížných situacích v kontextu sociálních služeb zaměřených na rodinu a sociálně právní ochranu dětí*“ a „*zhodnocení a analýza současného stavu a návrh ke zlepšení a širšímu využití služeb*“. k naplnění těchto cílů pracuje autorka ještě s několika dílčími cíli, které s hlavními cíli korespondují. Podporou pro práci jsou i adekvátně formulované výzkumné otázky. Uvedených cílů bylo dosaženo na velmi dobré úrovni poznání.

Metodologie

Použité metody práce jsou blíže specifikovány v subkapitole 3.3. spolu se zdroji dat a dalších informací. Kromě sekundární analýzy dat a analýzy dokumentů využívá autorka výsledků polostrukturovaných rozhovorů s experty a zúčastněného pozorování (viz kausistika v příloze práce).

Obsah práce

Práce je členěna do 11 částí včetně úvodu a závěru. Po vymezení problému, formulaci cílů výzkumných otázek a přehledu použitých výzkumných metod je čtvrtá kapitola věnována teoretickým východiskům. Zde se studentka zabývá teorií rodiny, její proměnou, socializační rolí, sociobiologií a transgeneračním přenosem. Pozornost věnuje i teorii psychické deprivace. Uvádí nejznámější představitele jednotlivých směrů a jejich přínos. Za slabší místo práce považuji nepříliš výraznou provázanost teoretických konceptů a empirické části práce.

Pátá část práce se zabývá současnou situací v péči o ohrožené děti u nás. Přínosem této kapitoly je analýza právního rámce problematiky ohrožených dětí a to jak mezinárodních smluv, tak českých právních předpisů. Součástí kapitoly je i rozbor rolí jednotlivých aktérů a názorné schéma zobrazující subjekty vstupující do problematiky a jejich vzájemné vztahy. Závěr kapitoly je věnován typologii náhradní péče o děti včetně statistik jejich využívání.

Poněkud záhadně působí kapitola 6., která se zabývá sanací rodiny pouze na dvou stranách (67 a 68), přestože sanace rodiny je jedním ze zásadních témat práce a explicitně i implicitně je v práci přítomna na řadě dalších míst.

Autorka se v další části věnuje problémům v řešení případů ohrožených dětí. Celou oblast člení na několik dílčích částí, které dále analyzuje. Zabývá se také příčinami současného stavu péče o ohrožené děti.

Devátá kapitola je věnována příkladům dobré praxe – britskému a švédskému systému péče o ohrožené děti. K možnému převzetí dílčích aktivit v těchto státech přistupuje autorka realisticky a citlivě je využívá ve vlastních návrzích řešení.

Ty jsou obsahem poslední, desáté části práce. Cenné na této části textu je, že autorka je schopna pojmut problém komplexně, ale zároveň rozpracovat své návrhy do jednotlivých oblastí jak organizačních, tak systémových. Některé návrhy jsou velmi ambiciózní, (zřízení nového ministerstva pro rodinu), některé je možné aplikovat téměř okamžitě (vzdělávací programy, vytvoření metodiky sociálně právní ochrany rodin a dětí). Autorka se netají výhradami k ústavní péči a proto je součástí těchto návrhů deinstitucionalizace péče o ohrožené děti.

Velká pozornost je v závěru věnována vytvoření nástrojů k sanaci ohrožené rodiny.. součástí návrhů je i posouzení jejich politické (společenské) průchodnosti.

Formální úprava práce

Diplomová práce je po formální stránce zpracována na velmi dobré úrovni. Je napsána jazykem vhodným pro odborný text, poznámkový aparát odpovídá žánru, seznam literatury a dalších zdrojů je součástí práce. Ta je dále doplněna vhodnými přílohami. Součástí je i kausuistika o sanaci rodiny, jíž se autorka osobně zúčastnila.

Celkové hodnocení práce:

Autorka prokázala nejen znalost vybraného společenského problému, ale i schopnost jej odpovídajícím způsobem analyzovat a vyvodit z analýzy relevantní závěry. Práce je navíc napsaná s evidentním zájmem o zkoumanou problematiku. Jedinou pochybnost lze vyjádřit k explicitnímu propojení teoretických východisek a empirické části práce.

Práci doporučuji k obhajobě a **navrhuji hodnotit jako výbornou.**

V Praze, 23.ledna 2009

Bohumila Čabanová
vedoucí práce